

Rød skogfrue

Innholdsfortegnelse

Rød skogfrue

Publisert 20.12.2018 av Miljødirektoratet

Rød skogfrue (*Cephalanthera rubra*) er sterkt truet, ifølge rødlista. Åtte naturreservater har kjente forekomster av rød skogfrue. Arten har vært fredet siden 1989.



Rød skogfrue (*Cephalanthera rubra*) er en av våre største og vakreste orkideer. Den er svært sjelden. Foto: Bård Bredesen, naturarkivet.no

TILSTAND

Finnes i et begrenset område på det sørlige Østlandet

Rød skogfrue forekommer i kalkfuruskog i et begrenset område på det sørlige Østlandet. Den er kjent fra 41 forekomster, men mange av disse har gått ut. I 2005 ble det totalt registrert 71 skudd fordelt på 25 individer. Ved siste opptelling ble det totalt registrert 241 skudd fordelt på 50 individ. Av disse skuddene var 74 sterile.



Kartet viser forekomster av rød skogfrue i 2016. Fra Handlingsplan for rød skogfrue *Cephalanthera rubra* i Norge, 2016

PÅVIRKNING

Utbygginger truer rød skogfrue

De viktigste truslene mot den røde skogfrua er utbyggingspress. Nedbygging av lokaliteter med boliger, hytter, campingplasser og parkeringsplasser, samt steinbrudd og skogbruksaktiviteter er derfor viktige trusler for arten. Dessuten har enkelte lokaliteter vært utsatt for gjengroing, slitasje, plukking og oppgraving av arten.

TILTAK

Rød skogfrue som prioritert art

Rød skogfrue er utpekt som en prioritert art med egen forskrift med hjemmel i naturmangfoldloven. Forskriften trådte i kraft 20. mai 2011. Forekomstene av arten har også fått definert et økologisk funksjonsområde, og disse er kartfestet i Naturbase.

Kartlegging, oppsyn og overvåking

Miljødirektoratet har utarbeidet en handlingsplan for rød skogfrue, som har som mål å sikre levedyktige bestander på flest mulig av de gjenværende lokalitetene i Norge.

Ifølge handlingsplanen skal det utarbeides spesialinformasjon om arten. Det skal gjennomføres en bedre kartlegging, samt oppsyn og overvåking av alle kjente lokaliteter. Det er også ønskelig å studere effekten av konkrete skjøtselstiltak. Det legges ikke opp til å verne ytterligere områder med kjente populasjoner av rød skogfrue.

Fylkesmannen i Buskerud har ansvar for å følge opp den nasjonale handlingsplanen for rød skogfrue.

Prioritert art

ä

En art som er særlig truet med utryddelse kan etter naturmangfoldlovens § 23 få spesiell beskyttelse. Den kan bli en prioritert art dersom:

- arten og dens genetiske mangfold ikke er ivaretatt på lang sikt og arten ikke forekommer i levedyktig bestand i sitt naturlige utbredelsesområde (§5 i naturmangfoldloven)
- arten har en stor del av sin utbredelse eller genetiske særtrekk i Norge
- det er internasjonale forpliktelser knyttet til arten

Når en art er vedtatt som prioritert art, er alle uttak, skade eller ødeleggelse av arten forbudt. Hver prioritert art får sin egen forskrift og egen handlingsplan. Det finnes en statlig tilskuddsordning for tiltak som bidrar til å ta vare på prioriterte arter.